

tula Kačića izričito navode Podgoru, Brela i Zagvozd kao tri glagoljaške župe prema 14 franjevačkih (izvještaji iz g. 1626. objavio je Farlati, a ovi izvještaji nisu jedini izvor za to, iako su najvažniji!) — suvišna su sva domišljanja. — Na str. 162. nabrajaju se franjevački samostani i župe. Tu se navodi i Zaostrug »s pet župa u okolici«. Međutim, u okolici je bila samo jedna («Primorska»), a ostale su bile dosta daleko. — U posebnom odlomku o vjerskom životu katolika u Dalmaciji (str. 267) previše je prostora posvećeno pitanju tučnjave na proštenjima, a sasvim malo stvarnom vjerskom životu. — Možda nije sasvim točno bez ikakve rezerve Krk i susjedne otoke pribrajati Istri (str. 269—276). — Poslije 1918. g. kad su Talijani zauzeli Zadar, zadarskoj nadbiskupiji pripali su i otoci Cres, Lošinj i Lastovo, pa nije ostala ograničena na sam grad (str. 285). Autorima je to bez sumnje poznato, ali su se malo nejasno izrazili. Zadarskoj nadbiskupiji i inače, čini se, nije posvećeno dovoljno pažnje. — Na str. 191. govori se o počecima isusovačkog djelovanja u Dubrovniku g. 1559. i odmah nastavlja: »Kasnije su ovdje osnovali gimnaziju i preuzeli sjemenište.« Napominjemo, da su sjemenište preuzeli tek poslije drugog svjetskog rata. — Za šibenskog biskupa Stafilea kaže se na str. 204. da je obavio posvetu »dovršene crkve«, a ne piše koje. Možda je ispušteno prilikom slaganja u tiskari. Tiskarska je pogreška i vrijeme biskupovanja splitskog nadbiskupa Petra na str. 199., gdje kao početak mora stajati g. 1411., a ne 1421, jer inače ne bi bio prisustvovao koncilu u Konstanci, a isto tako i broj gradišćanskih Hrvata na str. 262. mogao bi biti 47718, a ne 37718. — Možemo spomenuti i to, da Ščavet nije sadržavao samo poslanice i evanđelja, kako to napominju pisci na str. 254. U njemu su se nalazili i neki drugi dijelovi mise, koje su bilo svećenik bilo pjevači i narod izvodili na hrvatskom jeziku.

Možda će se nekomu činiti čudno, što pisci suvremenu crkvenu povijest obrađuju u sasvim kratkom pregledu. Međutim, tomu se ne može prigovoriti, jer su nam suvremeni događaji toliko blizu, da ih jedva možemo promatrati s povijesnom objektivnošću. S druge strane, ova suvremena povijest velikoj većini čitatelja dobro je poznata, pa je dosta podsjetiti na neke datume, a nije nužno zalaziti u pojedinosti. U statističkom pregledu (str. 310—317) autori su uzeli u obzir i neke, ali ne sve, najnovije promjene (podaci su obrađeni prema knjizi *Vjerske zajednice u Jugoslaviji*, NIP »Binoza«, Zagreb, 1970). Tu primjećujemo, da u popisu družbi redovnica nema zajednice dubrovačkih franjevki (Dubrovnik—Danče).

Za kronotaksu na kraju knjige (str. 333—354) možda bi bilo bolje da su pojedine biskupije poredane alfabetskim redom. Inače je ovaj popis biskupa svih naših biskupija postojećih i ukinutih, po prvi put objavljen na jednom mjestu od velike važnosti za našu crkvenu povijest.

ŽIVOT

Vlado Lozić

Put
ljudi
zov

Ljubavlju osvajam svijet
u srcu ga nosim
— a nisam u njemu

Putujem
nešto me potiče

I sam sam
— sam sa svojom nutrinom...